

Eesti ratsaspordi arengukava 2021-2030

2024 AASTA TEGEVUSTE TÄITMISE ARUANNE

Üldeesmärk:
Eesti on väärikalt ja tulemuslikult esindatud rahvusvahelises tippspordis.

Lähtuvalt arengukavast on fookusvaldkonnad üldeesmärgi saavutamiseks: saavutus- ja tippспорт, võistlused, treenerid ja ametnikud, ratsakoolid, spordis osalejad, hobused ja nende heaolu, taristu, kommunikatsioon ja nutikad lahendused.

2024. aastal tõusis ratsaspordi tase taas 2019 aasta tasemele (enne koroonapandeemia algust): rahvuslikel ja rahvusvahelistel võistlustel tehti rekordarv starte. Eestis korraldati 12 FEI rahvusvahelist võistlust. Jätkuvalt on positiivne Rohelise Kaardi programmi populaarsus. Ratsaspordi üldine populaarsus jäi samale tasemele, kümne populaarsema võistlusala sekka jõudmine eeldab harrastajate arvu olulist suurendamist (vähemalt 5000 harrastajat, hetkel on harrastajaid 3200). Tugevdamist vajab koostöö hobusekasvatuse organisatsioonidega, et tagada hobuste heaolu ja suurendada ratsaspordi atraktiivsust. Meie eesmärk on ratsaspordi populaarsuse ja osalejate arvu suurendamine, tugevdada ratsakoolide ja klubide võimekust ning tagada hobuste heaolu. Koostöö kõigi seotud osalistega on võtmetähtsusega, saavutamaks seatud eesmärgid ja edendamaks Eesti ratsaspordi positsiooni rahvusvaheliselt.

1. SAAVUTUS- JA TIPPSPORT

Indikaator	2023	2024	Trend
Eesti takistussõidu, koolisõidu ja kolmevõistluse meeskonnad ja/või võistluspaarid kvalifitseeruvad OM-iks.	-	TS-kvalifikatsioon ja osalemine Pariisi OM-l.	Arengukavas seatud eesmärgid täidetud ja osaleti kahel järjestikusel olümpial.
Kestvusratsutamise noorte võistkond saavutab MM-il vähemalt 7. koha ja seeniorite võistkond kvalifitseerub EM-iks ja WEG-iks.	Individuaalselt osaleti juunioride EM-il ja noorhobuste MM-il.	Võistkonnaga ei osaletud rahvusvahelistel tiitlivõistlustel. Individuaalselt osaleti seenioride MM-l ja juunioride EM-l.	Rahvusvahelistel võistlustel võistlemine kasvanud, mis annab lootust, et osaleme võistkonnaga 2026 MM-l.
Rakendisportlased osalevad MM-il.	-	Rakendisportlased ei osalenud MM-l.	Rakendispordis on harrastajate arv vähenenud.

Väljakutsed:

1. Ratsutamise õpetuse kvaliteet ja saavutatud oskused pole piisavad saavutusspordi ja eliitspordi uuele tasemele viimiseks.
2. Suurendada ratsaspordialadel osalevate sportlaste arvu EMV-I; konkurents on osadel aladel väike ja EMV-I võistlemine pole piisavalt motiveeriv.
3. Kõrgema kvalifikatsiooniga treenerite nappus.
4. Sportlaste motivatsioon pole alati piisav.

Olulisemad tegevused 2024:

- Olid aktiivsed KS, TS ja KV tiimide projektid, toimusid treeninglaagrid.
- Kasvanud on koondiste liikmete toetamine rahvusvahelistel võistlustel.

2. VÕISTLUSED

Indikaator	2023	2024	Trend
Eestis toimub vähemalt üks rahvusvaheline tiitlivõistlus (MM, PM, EM).	Korraldati esmakordselt Eestis maailmameistrivõistlused noorhobuste kestvusratsutamises.	Eestis ei toimunud rahvusvahelist tiitlivõistlust.	Rahvusvaheliste tiitlivõistluste korraldamiseks puudub vajalik infrastruktuur.
Rahvuslike võistluste arv (allikas: ratsanet).	101	112	Rahvuslike võistluste arv on kasvanud.
Startide arv rahvuslikel võistlustel Eestis (allikas: ratsanet).	14 142	15 105	Startide arv rahvuslikel võistlustel tõusis 10 aasta statistikas rekordtasemele.
Rahvusvaheliste võistluste arv Eestis (allikas: ratsanet).	10	12	Võistluste arv kasvanud ja jõudnud koroona eelsele tasemele.
Eesti sportlaste startide arv rahvusvahelistel võistlustel Eestis (allikas: ratsanet).	634	790	Startide arv kasvas 10 viimase aasta rekordtasemele.
Eesti sportlaste startide arv rahvusvahelistel võistlustel välismaal (allikas: ratsanet).	1456	1825	Võrreldes 2023 aastaga on osalus rahvusvahelistel võistlustel välismaal kasvanud ja jõudnud koroona eelsele tasemele.

Väljakutsed:

1. Esinduslikke rahvuslikke võistlusi, mis pakuks pealtvaatajatele kvaliteetset showprogrammi ja spordielamust, võiks olla oluliselt rohkem.
2. Osalemine võistkonnaga rahvusvahelistel võistlustel.

Olulisemad tegevused 2024:

- Suurte rahvuslike ja FEI võistluste korraldamine (jooksvalt).
- Tiitlivõistluste korraldamine (jooksvalt).
- TIHS 2024 osales rekordarv sportlasi 12 riigist.
- Takistussõidu karikasarja korraldamine.
- Kolmevõistluse ja rakendispordi karikasarja toetamine.

3. TREENERID JA AMETNIKUD

Indikaator	2023	2024	Trend
Järgusportlaste juhendajate arv (treenerid, kes aitasid kaasa järgu normatiivi täitmisel) (allikas: ratsanet).	36	39	Järgusportlaste juhendajate arv on kerges kasvus.
RK eksamineerijate arv (allikas: ratsanet).	74	74	RK eksamineerijate arv on jäänud samaks.
EOK ratsutamise treenerikutsete arv (allikas: Eesti Spordiregister).	140	142	Treenerikutsete arv on kerges kasvutrendis.

Väljakutsed:

1. Täiskohaga töötavaid treenereid on endiselt vähe.
2. Treenerite täienduskoolitus muuta veelgi süsteemsemaks ja tasemepõhiseks, et see vastaks treenerite professionaalse arengu vajadustele.
3. Enamus treeneritest töötab kas Harjumaal või Tartumaal; treenerite kättesaadavus on piirkonniti väga ebaühtlane.
4. Kolmevõistluses, kestvusratsutamises ja rakendispordis on treenereid sportlaste juurdekasvu (spetsialiseerumise) tagamiseks endiselt vähe.
5. Kõrgema kvalifikatsiooniga treenereid (tase 6 ja kõrgem) napib.
6. Kaasata treenerid aktiivselt otsustusprotsessidesse, et nad tunneksid, et nende arvamust hinnatakse.
7. Vajalik luua süsteeme, mis tunnustavad ja premeerivad treenerite saavutusi ja pühendumust.
8. Teha rohkem koostööd treeneritega, et kaardistada nende professionaalsed arenguvajadused ja luua vastav koolitusprogramm.

Olulisemad tegevused 2024:

- Ametnike ja treenerite koolitused ning atesteerimised toimuvad süsteemselt ja iga-aastaselt. 2024.a. saime treenerite ja ametnike koolitustele suuremahulisi toetusi läbi ERASMUS meetme ning Sporditeabe Sihtasutuse.
- Treenerite mentorsüsteem toimib heal tasemel.
- Võimaldasime treeneritele rohkem koolitusi välismaal.
- Veebipõhiste koolituste arendamine (digitaalsete lahenduste kasutuselevõtt).

4. RATSAKOOLID

Indikaator	2023	2024	Trend
Igas maakonnas tegutseb vähemalt üks ratsakool, mis pakub kvaliteetset tulemustele orienteeritud (õpilased ja vilistlased esinevad EMV-l) baasväljaõpet (allikas: ERLi küsitlus).	13	18	Spordiregistri andmete alusel kaardistatud ratsakoolid. Puudub ülevaade väljaõppe kvaliteedist. 2024. a lõpu seisuga on 3 atesteeritud ratsakooli.

Väljakutsed:

1. Ratsutamise algõpetuse kvaliteet ja saavutatud baasoskused pole piisavad saavutusspordi ja eliitspordi uuele tasemele viimiseks.
2. Ratsakoolide võimekus laiendada ja personaliseerida oma tegevust on nõrk; vaid vähesed ratsakoolid suudavad pakkuda teenust edasijõudnud lastele ja noortele.
3. Tunnustatud ratsakoole on jätkuvalt vähe.
4. Vähene teavituskampaania tunnustuse vajalikkusest.

Olulisemad tegevused 2024:

- Teoreetiliste koolituste arendamine.

5. SPORDIS OSALEJAD JA HUVILISED (LAPSED, NOORED, AMATÖÖRID, HARRASTAJAD, TERVISESPORTLASED, VABATAHTLIKUD)

Indikaator	2023	2024	Trend
Ratsaspordi populaarsus (koht spordialade reitingus harrastajate arvu alusel), allikas: Eesti Spordiregister.	14. koht	13. koht	Kümne populaarsema spordiala sekka jõudmine eeldab vähemalt 5000 harrastajat (hetkel on ratsaspordis ca 3200 harrastajat).
Laste ja noorte osalus TS EMV-I (allikas: ratsanet).	34	42	Ponide, laste ja juunioride klassis – kasv võrreldes 2023. aastaga.
Laste ja noorte osalus KS EMV-I (allikas: ratsanet).	27	29	Osalus kasvanud.
Laste ja noorte osalus KV EMV-I (allikas: ratsanet).	23	24	Osaluses kerge kasv.
Laste ja noorte osalus KR EMV-I (allikas: ratsanet).	17	17	Osalus jäänud samaks.
22-aastaste ja vanemate rohelise kaardi saajate arv (allikas: ratsanet).	47	42	RK populaarsus on selles segmendis mõnevõrra languses võrreldes 2023. aastaga.
Harrastajate ja amatööride aastalitsentsidega sportlaste arv (allikas: ratsanet).	177	187	Osalejate arv kasvutrendis.
Eesti amatöörsport on esindatud rahvusvahelistel amatööride võistlustel (allikas: ratsanet / FEI).	-	Amatöörspordilased osalevad madalama tasemega rahvusvahelistel võistlustel.	Takistussõidus osalus kasvutrendis.

Väljakutsed:

1. Avalikkuse teadlikkus ratsaspordialadest, võistlustest, ratsaspordi traditsioonidest, kultuurist ja väärtustest peaks veelgi kasvama.
2. Laste ja noorte motiveerimine, samuti töö lastega vajab tõhustamist.
3. Osalusmudeli alumistel tasemetel asuvate inimeste panus ratsaspordi ja -kultuuri edendamisse ei ole piisavalt tunnustatud ja teadvustatud.
4. Klubide võimekus kaasata uusi liikmeid ja pakkuda neile ratsaspordi harrastamisvõimalusi võiks olla suurem. Klubi roll ratsaspordis on jätkuvalt ebaselge.
5. Klubidel ei ole piisavalt suutlikkust (noor)sportlasi toetada.
6. Julgustada klubisid korraldama avatud uste päevi ja tasuta proovitreeninguid, et huvilised saaksid ratsutamisega tutvuda.
7. Ratsaspordi tutvustamine koolides.

Olulisemad tegevused 2024:

- Analüüs ja ettepanekud Rohelise Kaardi programmi laiendamiseks erinevatele sihtgruppidele, sh täiskasvanud.
- Läbiviidud seminare ratsaspordi tutvustamiseks ja võistluste korraldamiseks.
- Osaletud ratsutamisüritustega liikumisaasta projektis 2024.

6. HOBUSED JA NENDE HEAOLU

Indikaator	2023	2024	Trend
Rahvusvahelistel võistlustel esindavad Eesti sportlased Eestit kodumaal kasvatatud hobustega	117 Eestis sündinud hobust on teinud vähemalt ühe stardi rahvusvahelisel võistlusel. (välismaal sündinud hobuseid 125)	135 Eestis sündinud hobust on teinud vähemalt ühe stardi rahvusvahelisel võistlusel. (välismaal sündinud hobuseid 145)	Eestis sündinud hobustega tehakse rahvusvahelistel võistlustel järjest rohkem starte.
Eestis vs välismaal sündinud hobuste osalus rahvusvahelistel võistlustel	48%/52%	48%/52%	On kasvanud Eestis sündinud hobuste arv.

Väljakutsed:

1. Veel rohkem panustada koostöösse hobusekasvatajatega, et tagada hobuste heaolu ja suurendada ratsaspordi atraktiivsust.
2. Arendada parimaid praktikaid hobuste hooldamiseks ja koolitamiseks, korraldada teadlikkuse tõstmise kampaaniaid.

Olulisemad tegevused 2024:

- Tegevus „koostöös seltsidega ettepanekud ühiste arengueesmärkide kokkuleppimiseks ja arendustegevuste käivitamiseks“ pole käima läinud.

7. TARISTU

Indikaator	2023	2024	Trend
Taristu omanike ja pidajate teadlikkus kliimaneutraalse majandamise põhimõtetest	-	-	Täpselt pole võimalik hinnata

Väljakutsed:

1. Taristu on aegunud ja ressursside kasutuse poolest ebaefektiivselt majandatav.
2. Kvaliteetset taristut tipp- ja saavutusspordi arendamiseks vähevõitu.
3. Rahvusvaheliste võistluste korraldamiseks puudub infrastruktuur.

Olulisemad tegevused:

- Tegevus „koostöös EHML-iga ühise tegevuskava loomine kliimaneutraalse majandamise põhimõtete juurutamiseks ratsaspordis ja hobumajanduses“ pole käima läinud

8. KOMMUNIKATSIOON JA NUTIKAD LAHENDUSED

Indikaator	2023	2024	Trend
ERL koostöö meediakanalitega	Koostöö toimib	Koostöö võiks parem olla	Objektiivselt ei ole võimalik hinnata
Maakonnakeskuste arv, kus tegutsevad ratsasporti põhjalikult tundvad ja seda kajastavad ajakirjanikud	-	-	Ei ole võimalik hinnata

Väljakutsed:

1. Avalikkuse teadlikkus ratsaspordialadest, võistlustest, ratsaspordi traditsioonidest, kultuurist ja väärtustest võiks suurem olla.
2. Teadus- ja arendustöö ning valdkonnaga seotud hariduse andmine on kehv.
3. Suurendada ratsaspordi nähtavust ja kaasatust läbi tõhusama kommunikatsiooni.

Olulisemad tegevused 2024:

- Filmi „Kaks Südant“ esitleti USA filmifestivalil.
-

Eesti ratsaspordi arendamine ja populariseerimine vajab mitmekesiseid lähenemisi, alates võistluste korraldamisest kuni hariduslike algatusteni. Koostöö erinevate osalistega, sealhulgas sponsorite, kohalike omavalitsuste ja spordifännidega, on võtmetähtsusega, et saavutada seatud eesmärgid ja lahendada esitatud väljakutsed.